

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Факультет мистецтва та дизайну

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
Протокол засідання кафедри дизайну
від «__» _____ 2020 року № __
Завідувач кафедри к.п.н., доцент

_____ Н.В. Дерев'янку

Пояснювальна записка

до бакалаврської роботи
«Художньо-графічне оформлення збірки віршів Марини Брацило»

Виконала: студентка 4 курсу,
освітньо-професійної програми
Графічний дизайн
зі спеціальності 022 Дизайн
Нестеренко Ірина Марківна

Наук.керівник:
доктор історичних наук, Філас В.М.

Запоріжжя
2020

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет мистецтва та дизайну
Освітньо-професійна програма Графічний дизайн
Спеціальність 022 Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Зав. кафедри дизайну
Дерев'янка Н.В. _____
« ____ » _____ 2020 року

ЗАВДАННЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

Нестеренко Ірині Марківні

1. Тема бакалаврської роботи: «Художньо-графічне оформлення збірки віршів Марини Брацило». Затверджена наказом по академії від 18.10.2019 № 206.
2. Термін здачі студентом бакалаврської роботи 14 червня 2020 року.
3. Вихідні дані бакалаврської роботи:
 - робота в матеріалі (серія з п'яти артбуків 130x130 мм, проєкт 1100x1400 мм, інформаційно-аналітичний плакат (інфографіка) 800x1800 мм);
 - пояснювальна записка;
 - презентація до публічного захисту;
 - цифровий варіант бакалаврської роботи (фото роботи, записка, презентація).
4. Зміст пояснювальної записки: Завдання на проєкт. Реферат. Зміст. Вступ. Розділ 1. Теоретичні засади художньо-графічного оформлення друкованих видань: загальні відомості з художньо-графічного рішення друкованих видань; сучасні тенденції у книжковому дизайні; аналіз аналогів друкованих видань. Розділ 2. Комплексне художньо-графічне рішення збірки віршів Марини Брацило: зміст та аргументація концепції художньо-графічного оформлення збірки віршів Марини Брацило; проектування та практичне виконання остаточного варіанту роботи; фінансові розрахунки

вартості та окупності проекту; заходи з безпеки життєдіяльності та протипожежної техніки в процесі проектування. Висновки. Список використаних джерел. Додатки.

5. Перелік електронного матеріалу: презентація (презентація_Нестеренко.pptx), цифровий варіант записки до бакалаврської роботи (бакалавр_записка_Нестеренко.doc).

6. Консультанти по бакалаврській роботі із зазначенням розділів роботи, що стосується їх:

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 2	Клімова Л. М.		

6. Дата видачі завдання 12 квітня 2020 року.

Студентка _____ І. М. Нестеренко

Керівник _____ доктор іст.н. В. М. Філас

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

П/п	Назва етапів бакалаврської роботи (проекту)	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Визначення теми, об'єкту дослідження, мети завдання, концепції вирішення. Збір аналогів, аналіз недоліків і позитивних рішень. Пошук концепції, перегляд та затвердження наряду художньо-графічного рішення збірки віршів.	15.04.2020	
2	Графічні пошуки варіантів ілюстративного ряду, стилістики та кольорової гами збірки віршів. Концептуальні ескізи. Робота над 1-им розділом Пояснювальної записки. Затвердження концепції.	10.05.2020	
3	Робота над композиційною частиною збірки віршів Марини Брацило.	31.05.2020	
4	Виконання оригінал-макетів серії артбуків, оформлення проекту бакалаврської роботи та доопрацювання пояснювальної записки. Виконання презентації доповіді.	07.06.2020	
5	Попередній захист бакалаврської роботи	14.06.2020	

	Допуск до захисту бакалаврської роботи		
--	--	--	--

Розглянуто і схвалено кафедрою дизайну

Протокол №___ від «___» _____ 20___ р.

Завідувач кафедри дизайну _____ Н.В. Дерев'янка

Студент _____ І. М. Нестеренко

Керівник бакалаврської роботи _____ доктор іст.н. В. М. Філас

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 76 с., 3 табл., 16 рис., 27 джерел, 3 додатки.

Метою дипломної роботи є впровадження асоціативно-символічного підходу до графіки, і нестандартного формоутворення у художньо-графічне оформлення збірки віршів Марини Брацило.

Методи дослідження: аналіз та обробка літературних джерел, спеціалізованих матеріалів, аналогів та прототипів.

У першому розділі дипломної роботи наведено аналіз історичного розвитку друкованих видань та проаналізовано сучасні тенденції вирішення даної теми, проведено аналіз аналогічних робіт. У другому розділі викладено процес виконання практичної частини роботи від осмислення теми та формування загальної концепції до реалізації роботи в матеріалі.

Оскільки більшість наявних видань українських авторів у своєму дизайні звертаються до усталених та дещо застарілих прийомів, на даний час не повною мірою розкрито можливості використання видань нестандартної форми, зокрема артбуків, у дизайні книг для дорослої аудиторії, окрім цього ілюстративна складова здебільшого тяжіє до прямолінійності і синонімії, тож дипломна робота спрямована на вирішення даної проблеми.

В результаті роботи розроблено проект та виконано макет збірки віршів Марини Брацило: серію з 5 артбуків по 12 сторінок у кожному. Кожне видання має власний домінуючий колір та за настроєм, колірним і пластичним рішенням відповідає викладений ліриці. Малюнки та текстури, створені традиційними художніми засобами, поєднано з векторною та растровою комп'ютерною графікою. В цілісну серію книги поєднує використання орнаменту, стилізованого під національні українські вишивки та єдиний шрифт, поданий у різних накресленнях.

Ключові слова: ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ, КНИЖКОВА ІЛЮСТРАЦІЯ, АРТБУК, ДИЗАЙН ЗБІРКИ ВІРШІВ, КНИЖКОВИЙ ДИЗАЙН.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ.....	5
1.1. Загальні відомості з художньо-графічного рішення друкованих видань.....	5
1.2. Сучасні тенденції у книжковому дизайні	15
1.3. Аналіз аналогів друкованих видань	19
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНЕ ХУДОЖНЬО-ПРОЄКТНЕ РІШЕННЯ ЗБІРКИ ВІРШІВ МАРИНИ БРАЦИЛО.....	27
2.1. Зміст та аргументація концепції художньо-графічного оформлення збірки віршів Марини Брацило	25
2.2. Проектування та практичне виконання остаточного варіанту роботи.....	30
2.3. Фінансові розрахунки вартості та окупності проєкту.....	35
2.4. Заходи з безпеки життєдіяльності та протипожежної техніки в процесі проєктування.....	36
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
ДОДАТКИ.....	45
Додаток А. Аналоги друкованих видань.....	45
Додаток Б. пошукове ескізування.....	47
Додаток В. Проектування та практичне виконання остаточного варіанту збірки віршів Марини Брацило.....	53

ВСТУП

Значення художньої літератури у формуванні суспільної та особистої свідомості складно переоцінити. Друковане слово допомагає формулювати загальнолюдські критерії оцінки у сприйнятті навколишнього світу, дає можливість читачеві запозичувати досвід автора та розширювати власний світогляд, слугує віддзеркаленням національної культури і сприяє її єдності. Важливо зазначити, що при сприйнятті викладених у книзі думок, має суттєве значення візуальна складова видання, засоби вираження та підтримання думки за допомогою графічних методів, наскільки форма відповідає змісту і навпаки. Темою дипломної роботи було обрано «Художньо-графічне оформлення збірки віршів Марини Брацило». Актуальність даної теми насамперед базується на необхідності популяризації поезії запорізької авторки серед української аудиторії, що сприятиме підвищенню рівня культурної свідомості молоді через глибокі роздуми і важливі питання, якими наповнені творіння поетеси. Оформлення суттєвої частки видань запорізьких поетів та письменників, нажаль, не відповідає сучасним світовим тенденціям у дизайні, тому актуальною є розробка художньо-графічного рішення, що поєднає в собі повагу до української культури та традицій, з трендами дизайну сьогодення і креативними прийомами, а також створить гармонійний симбіоз образності слова з образністю графіки.

Більшість розглянутих видань українських та зокрема запорізьких авторів у своєму дизайні звертаються до усталених композиційних та виразних прийомів, характерних для оформлення книг радянських часів. Вітчизняними дизайнерами на даний час не повною мірою розкрито можливості впровадження елементів видань нестандартної форми, зокрема «книги художника», або *artist's book* у дизайн книг для дорослої аудиторії, окрім цього ілюстративна складова здебільшого тяжіє до прямолінійності і синонімії. Тож, як зазначалося вище, існує помітна потреба у пошуку

незвичних підходів та застосуванні сучасних трендів у художньо-графічному оформленні видань.

Метою дипломної роботи є впровадження асоціативно-символічного підходу до графіки, і нестандартного формоутворення у художньо-графічне оформлення збірки віршів Марини Брацило, що вигідно вирізняє її з однотипних томів на книжковій полиці і зацікавить молодих читачів.

Мета дослідження обумовлює виконання наступних задач:

1. Проаналізувати історичний розвиток книжкового дизайну.
2. Дослідити художньо-естетичні та технологічні аспекти проектування макету збірки віршів.
3. Виявити перспективні стилістичні напрямки і візуальні прийоми у сучасному дизайні.
4. Сформулювати доцільні конструктивні та художні засоби у оформленні збірки віршів Марини Брацило.
5. Розробити проект та виконати макет збірки віршів.

Вагома частка творів Марини Брацило оспівує Запорізький край, Хортицю і козацтво, що може бути суттєвим поштовхом для зацікавлених читачів відвідати Запоріжжя, підвищуючи потік туристів. Створене видання завдяки графічним та конструктивним особливостям може окрім функції носія текстової інформації, слугувати самостійним арт-об'єктом на літературних та мистецьких виставках, а також зацікавлювати і залучати нову аудиторію до читання. Передбачається використання збірки з інформаційною та рекламною метою на заходах пам'яті поетеси, зокрема у ході щорічного всеукраїнського конкурсу молоді української поезії та авторської пісні імені Марини Брацило «Хортицькі дзвони».

Дипломна робота складається з графічної частини, представленої серією з п'яти артбуків та пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається з вступу, двох основних розділів та висновків. Загальний обсяг роботи 76 сторінок: основний текст – 44 сторінки, додатки – 32 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ

1.1. Загальні відомості з художньо-графічного рішення друкованих видань

Вигляд книг з точки зору техніки виробництва та оформлення на кожному історичному етапі знаходиться у прямій залежності від розвитку образотворчого мистецтва і науково-технічного прогресу. Перші літературні носії мали вигляд плоского полотна з папірусу або пергаменту, який для зручності згортався у сувій. Такі рукописи характерні для Давнього Єгипту, Греції та Риму, варто зазначити, що нерідко вони ілюструвались схематичними контурними малюнками. Сучасний вигляд книг, як стопки зшитих між собою сторінок у щільній обкладинці набув поширення близько V ст.

Перші книги містили переважно релігійні тексти латинською мовою, написанням і ілюструванням їх займались монахи, згодом – спеціальні майстерні та професійні переписники, при цьому, графічне оформлення було дуже майстерним та детально пропрацьованим [6]. Кожний розділ починався з буквиць – літер великого розміру, часто стилізованих під тварин, рослини або силуети людей, прикрашених орнаментами та квітами. Крім цього малювались мініатюри, заставки, орнаментальні прикраси. Рукописні книги виготовляли з дорогих матеріалів, що разом з величезними витратами часу на створення кожного примірника, обумовлювало їх вкрай високу вартість, а отже, дозволити собі їх могла лише церква та верхівка феодалної знаті [8].

Зі зростанням попиту на книги почався процес пошуку нових технологій їх виготовлення, які забезпечили б більшу швидкість та ефективність виробництва, отже, в нагоді стала давно відома на той час

техніка гравюри, зокрема ксилографії. Друкована продукція представляла собою відтиски з гравюр на дереві, у яких зображення (як правило, релігійні сцени, зображення святих) та невеликі підписи до нього були заключені в загальний блок. Зображення були контурними та передбачали подальше розфарбовування. Жодний з етапів друку не був механізованим: різьблення гравюр, нанесення фарби та відтискання на папері відбувалось вручну. Кілька сторінок з відтисками зшивались між собою, формуючи книгу. Однією з найвідоміших блочних книг є «Biblia pauperum» XV ст., що містила зібрання сцен та ілюстрованих розповідей зі Старого та Нового Завіту (Рис. 1.1) [6].

Рис. 1.1. «Biblia pauperum» («Біблія бідняків») XV ст.

Близько 1440 року Іоганн Гутенберг винайшов друк з рухомих набірних літер. За допомогою ручного ливарного верстату він виготовив зі славу свинцю з іншими металами комплект з 299 взаємозамінних літер та знаків і почав друк Біблії обсягом 1286 сторінок (Рис. 1.2). Типографською фарбою був надрукований лише текст видання, а буквиці та ілюстрації малював вручну художник, оформлення було покликане імітувати рукописні книги. Для друку з набірних літер використовувались друкарські станки, що містили дві прижимні площини – на одній розміщувалась матриця зі шрифтом, на іншій папір. Тираж кожної книги становив від 100 до 300 примірників, а надруковані таким чином книги мають назву «інкуннабули». Метод друку, винайдений Гутенбергом, залишався майже незмінним до кінця

XVIII століття [12]. Нові поліграфічні можливості відповідали нагальним потребам суспільства, тому відбулось стрімке зростання кількості друкарських підприємств: на кінець XV ст існувало вже 1099 типографій у 246 містах Європи, як зазначає Б.М. Кісін у своєму виданні «Графічне оформлення книги» [6].

Рис. 1.2. Фрагмент Біблії Гутенберга, 1450-ті роки

У XV-XVI столітті книгодрукарство засвоює нові тенденції мистецького стилю епохи Відродження, які змінили готичні традиції. В Італії та Франції на зміну готичним шрифтам з'являється набірна антиква. Якщо раніше нею друкували видання гуманістичної літератури, зокрема твори античних авторів, тепер він поширюється і на інші жанри. У католицьких країнах, починаючи з XVI століття антиквою друкували майже все, навіть церковні тексти. Це потягнуло за собою зміну загального вигляду книжкової стилістики: більш легкі літери дають більше простору білому фону паперу, сторінки книг висвітлюються та полегшуються, що призводить до полегшення ілюстрацій. Лінії гравюри стають легшими, тонкішими, штриховка зводиться до мінімуму, у зображенні з'являється простір. Шрифт набуває сталого образу, для кожної літери затверджуються чіткі принципи побудови, на цю тему пишуться цілі трактати (Рис. 1.3). У зв'язку зі збільшенням обороту книг постала потреба в орієнтуванні серед них, одним із засобів стає поява титульної сторінки, яка майже не змінила своєї форми до нашого часу. Тепер на ній, ієрархічно впорядковані, розміщуються відомості щодо автора, книги, місця та року випуску. Певних правил щодо оформлення

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вашунина И.В. Влияние формальной стороны иллюстрации на восприятие текста. *Вестник ТГУ*. 2008. №7. С 122-127
2. Вернигорова Е.С. Художественная иллюстрация как способ интерпретации литературных текстов. *Культурное наследие России*. 2015. №2. С. 46-50
3. Герчук Ю.Я. История графики и искусства книги. М.: Аспект Пресс, 2000. 320 с.
4. Депсамес Л.П., Яковлева С.И. Роль графического оформления книги в восприятии произведений художественной литературы. *Карельский научный журнал*. 2019. №4 (29). С 91-93
5. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПН 3.3.2.007-98 №7 від 10.12.98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-98>
6. Кисин Б.М. Графическое оформление книги. Ленинград: Гизлегпром, 1946. 410 с.
7. Кодекс законів про працю України (Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
8. Козлова Е.Б. История печатных средств информации: Учебное пособие. М.: МГУП, 2008. 202 с.
9. Кобытов О.В. Книга как система. Роль современного художника-иллюстратора. *Вестник МГУП*. 2011. №8. С. 218-223
10. Макарова И.О. Компьютерная графика в книжной иллюстрации. *Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение*. 2011. №4. С 1-5.
11. Маков П. «Авторські книжки» та щоденники. Київ: Арт Бук, 2007. 44 с.

12. Михайлов С.М. История дизайна. Том 1: Учебник для вузов. М.: Союз Дизайнеров России, 2002. 270 с.
13. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 384 с.
14. Погарский М.В. Книга художника: идеология, философия, структура, классификация, технология, параллели, пересечения, история. Москва, 2015. 416 с.
15. Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями: Наказ від 14.02.2018 № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18>
16. Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин: Наказ № 65 від 26.03.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0293-10>
17. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні: Наказ № 1417 від 30.12.2014 (Редакція станом на 03.10.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text>
18. Про інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України: Типове положення №368 від 29.09.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1148-03>
19. Про охорону праці: Закон України від 14.10.92 № 2695-ХІІ (Редакція станом на 27.12.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
20. Пурас И.Ю. Современные тренды в графическом дизайне. *Бизнес и дизайн ревью*. 2016. № 2. С. 8.
21. Сбітнєва Н.Ф. Графічний дизайн України початку III тисячоліття проблеми та перспективи розвитку. *Вісник ХДАДМ*. 2011. № 6. С. 52-55.
22. Сбітнєва Н.Ф. Тенденції розвитку сучасного графічного дизайну: повернення до рукотворності. *Вісник ХДАДМ*. 2015. № 4. С. 60-66.
23. Хеллер С., Чваст С. Эволюция графических стилей. От викторианской эпохи до нового века. М.: Изд-во Студии Артемия Лебедева, 2015. 320 с.

24. Шепеть Т.М. Здобутки українського мистецтва книги кінця ХХ-початку ХХІ.: творчий доробок ілюстраторів та технічні експерименти. *Вісник ХДАДМ*. 2017. Вип. 5. С. 120-127.

25. Щелкунов М.И. История, техника, искусство книгопечатания. Ленинград: Гос. издательство, 1926. 479 с.

26. Drucker Johanna. The century of artist`s book. New York: Granary books, 1997. 366 p.

27. Liebenberg-Barkhuizen E. Artists' books : a postmodern perspective. *South African Journal of Art History*. 2009. Vol. 24, № 2, pp 65-73.

Аналоги друкованих видань

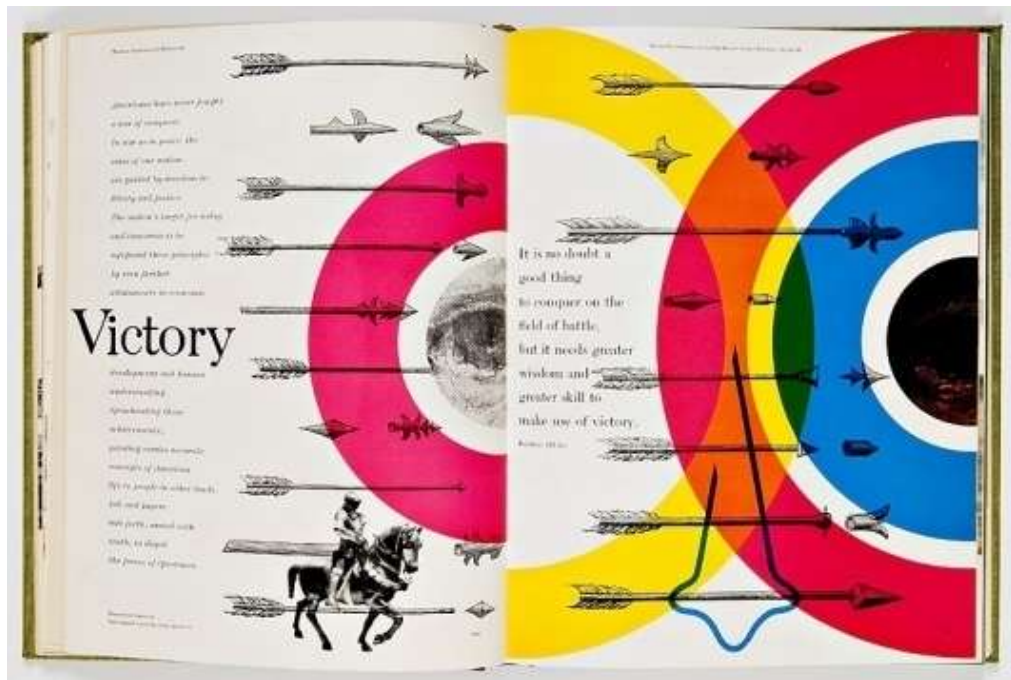

Рис. 1. Брошура «Westvaco Inspiration for Printers», Б.Томпсон, 1955.

Рис. 2. Сторінки журналу, Кетрін Маккой, 1990 р.

Рис. 3. Артбук «Speaking in Tongues», David Paton, 2015

Рис. 4. Артбук «Hier zijn Duivelen», Marli Heunis, 2010

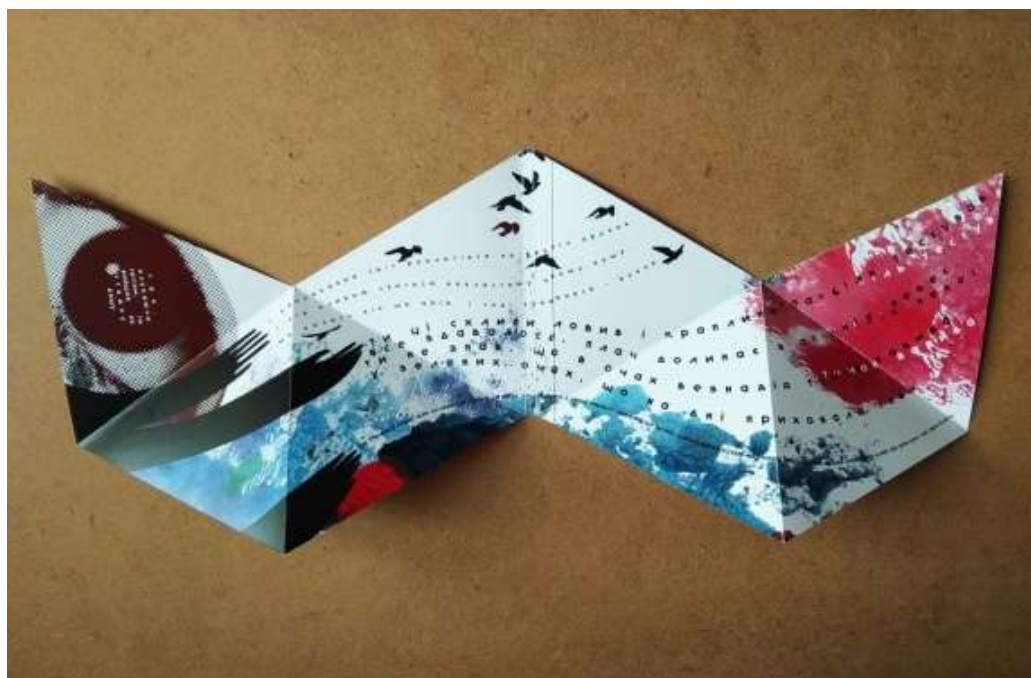

Рис. 5. Артбук «Стежка дощу», Ірина Нестеренко, 2019 рік

Пошукове ескізування

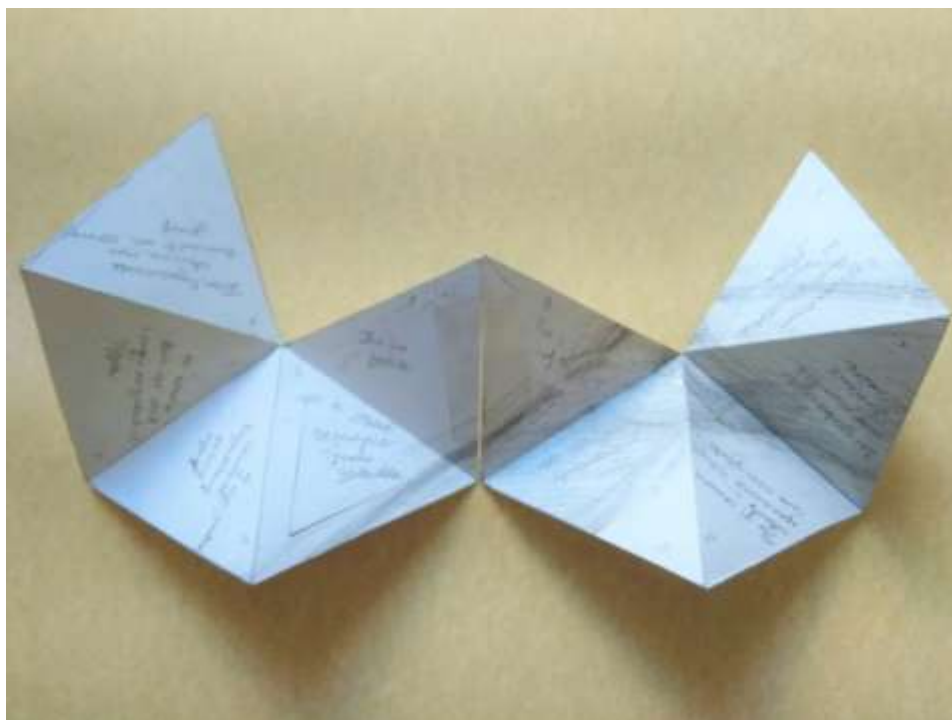

Рис. 1. Розгортка артбука з трикутними сторінками

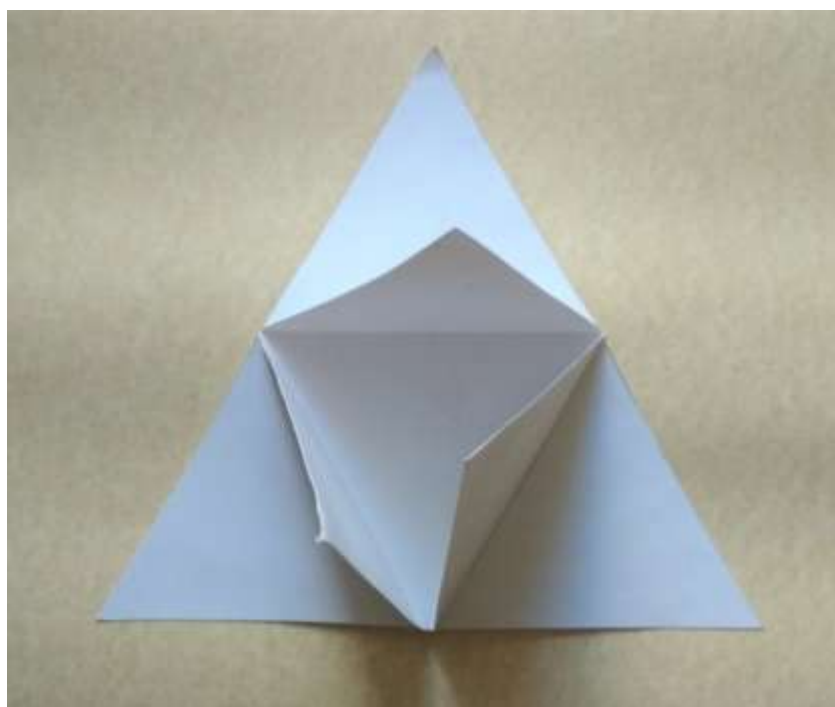

Рис.2. Об'ємний трикутний артбук

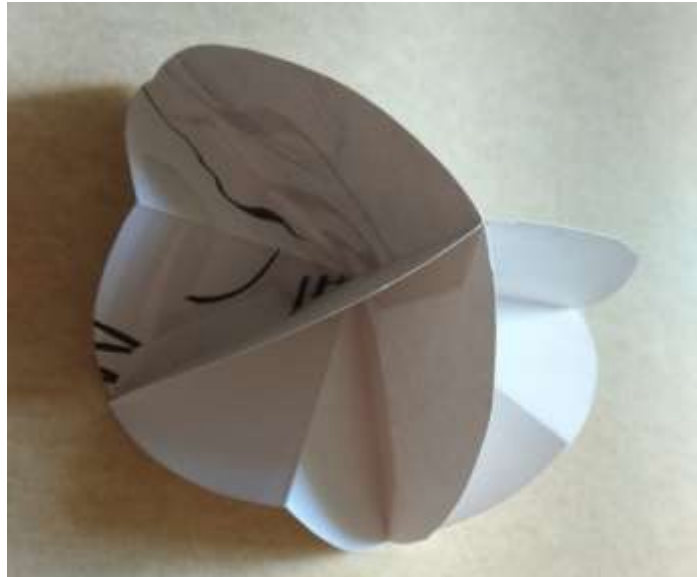

Рис. 3. Артбук на основі кола

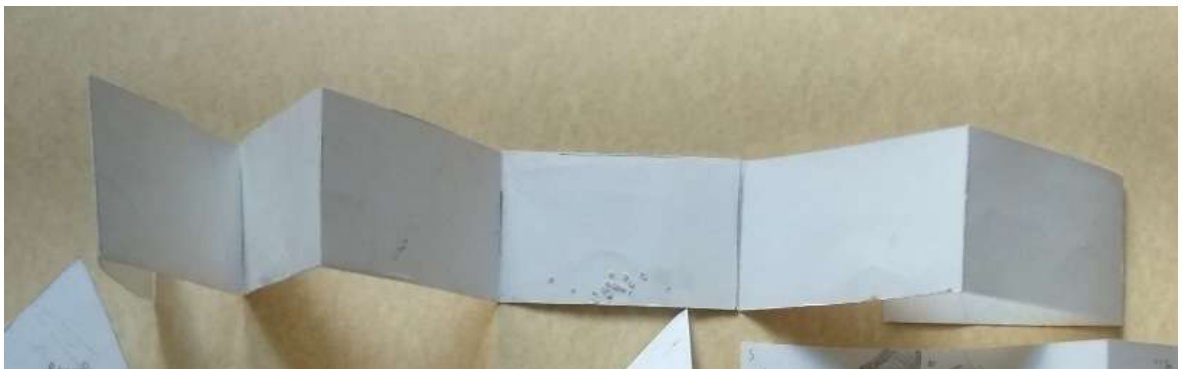

Рис. 4. Артбук у вигляді стрічки з прямокутними сторінками

Рис. 5. Артбук з квадратними сторінками

Рис. 6. Пошукові ескізи аквареллю

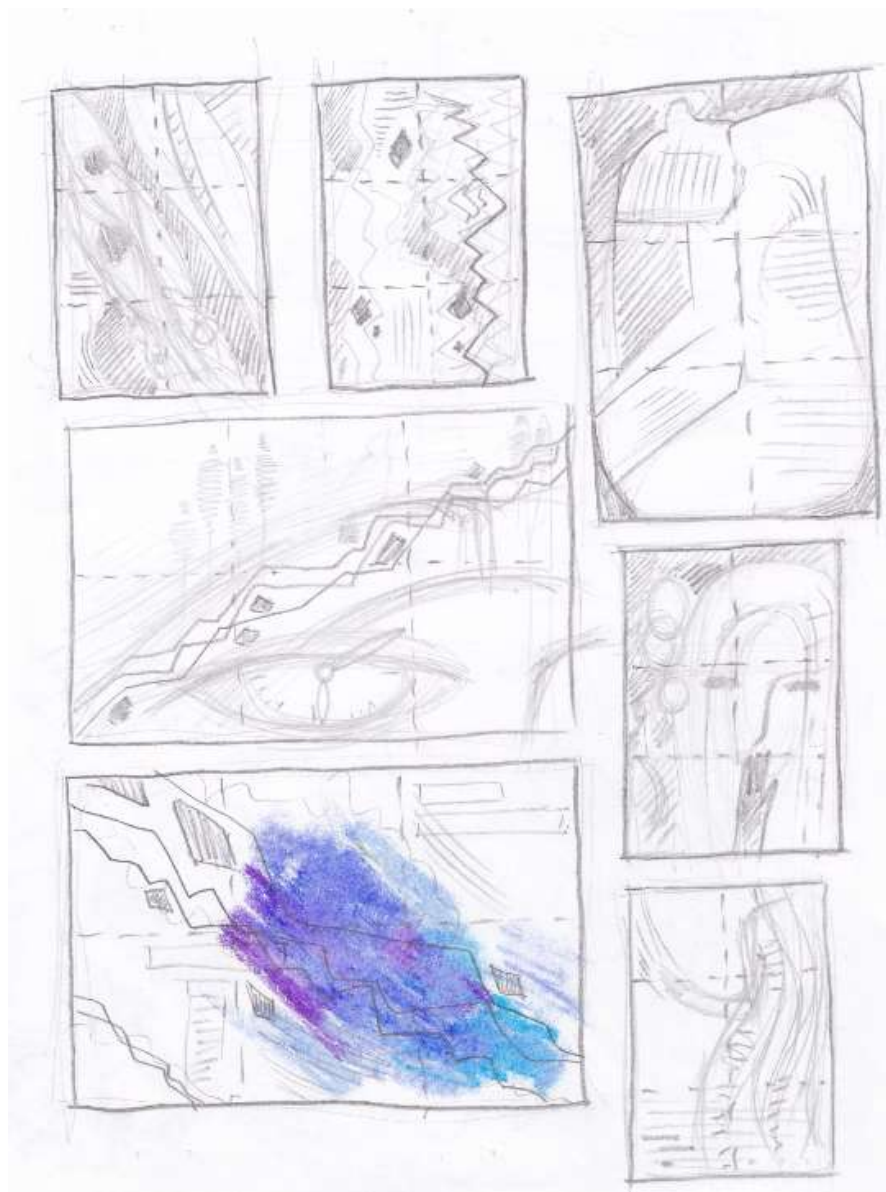

Рис. 7. Пошукові ескізи

Рис. 8. Акварельний начерк

Рис. 9. Акварельні плями

Рис. 10. Текстура акварельними фарбами

Рис. 11. Пошуковий начерк олівцем

Рис. 12. Ілюстрація до вірша «Годинник плаче краплями хвилин»

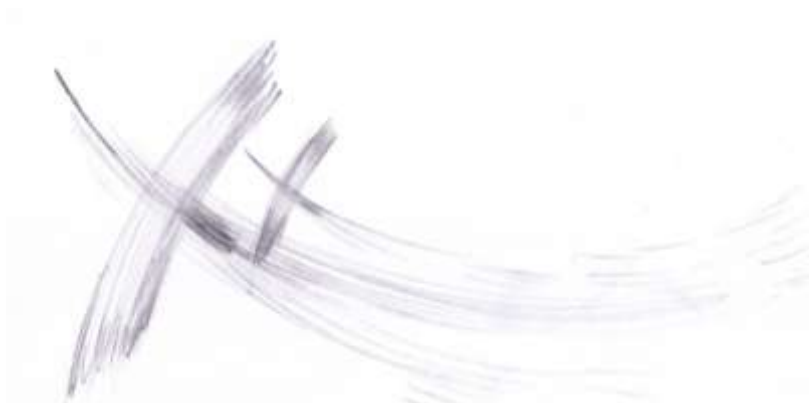

Рис. 13. Чорнова замальовка птахів олівцем

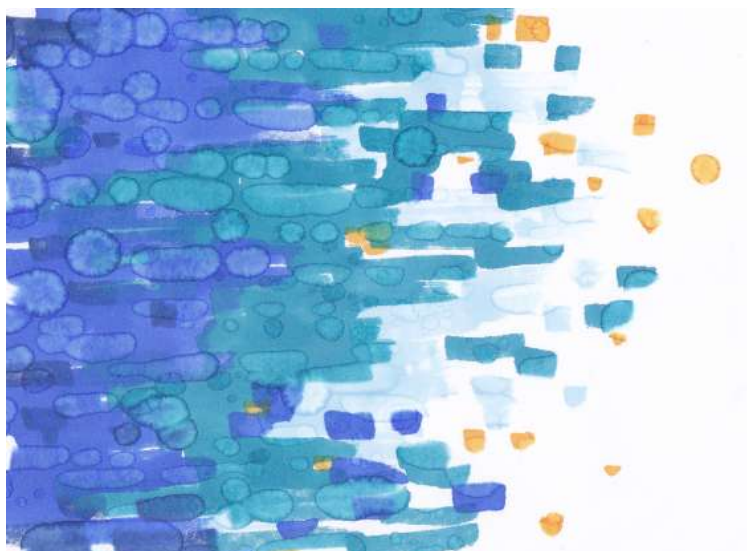

Рис. 14. Начерк маркерами

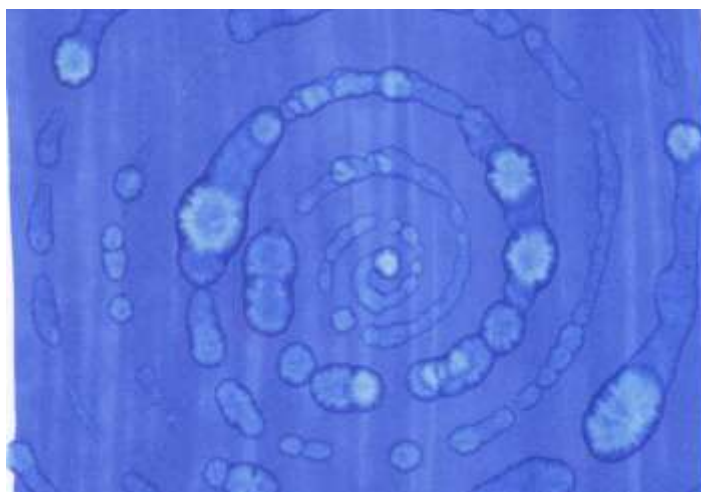

Рис. 15. Пошуковий начерк фактури

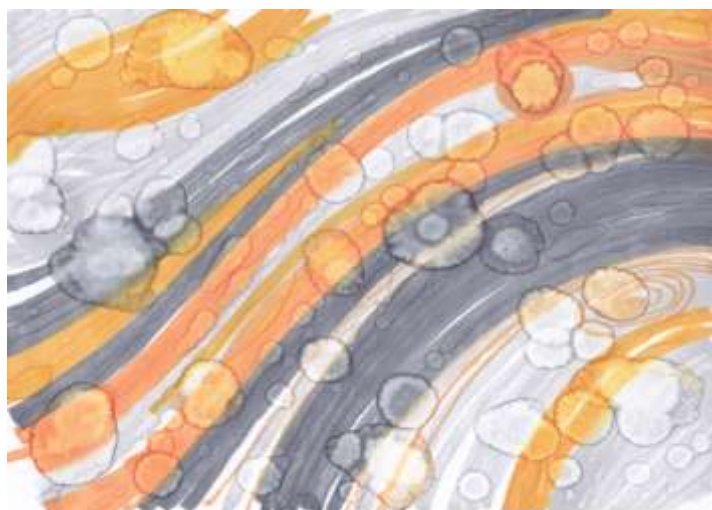

Рис. 16. Фактура у маркерній техніці

ДОДАТОК В

Проектування та практичне виконання остаточного варіанту збірки віршів
Марини Брацило

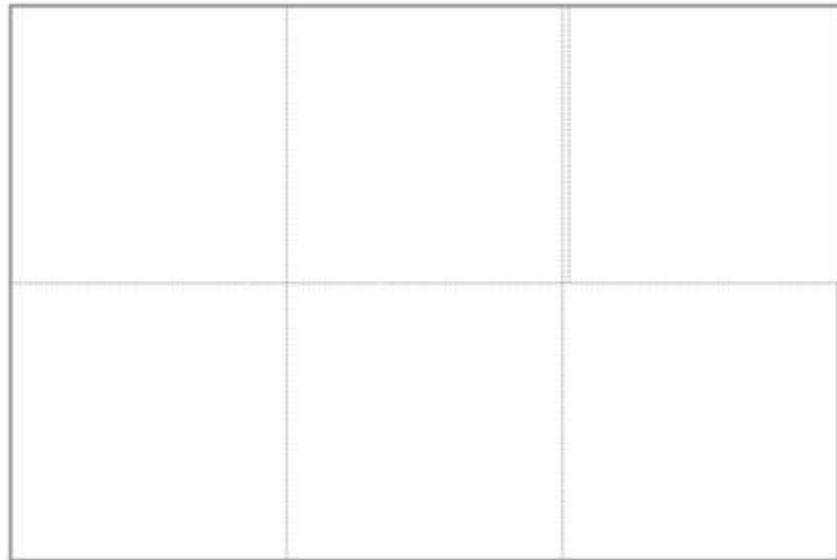

Рис. 1. Схема розгортки артбуків, варіант 1

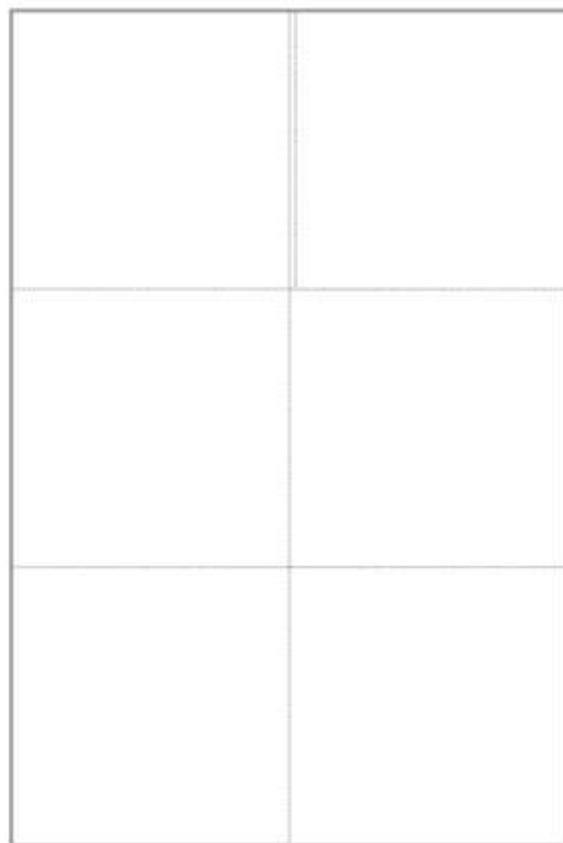

Рис. 2. Схема розгортки артбуків, варіант 2

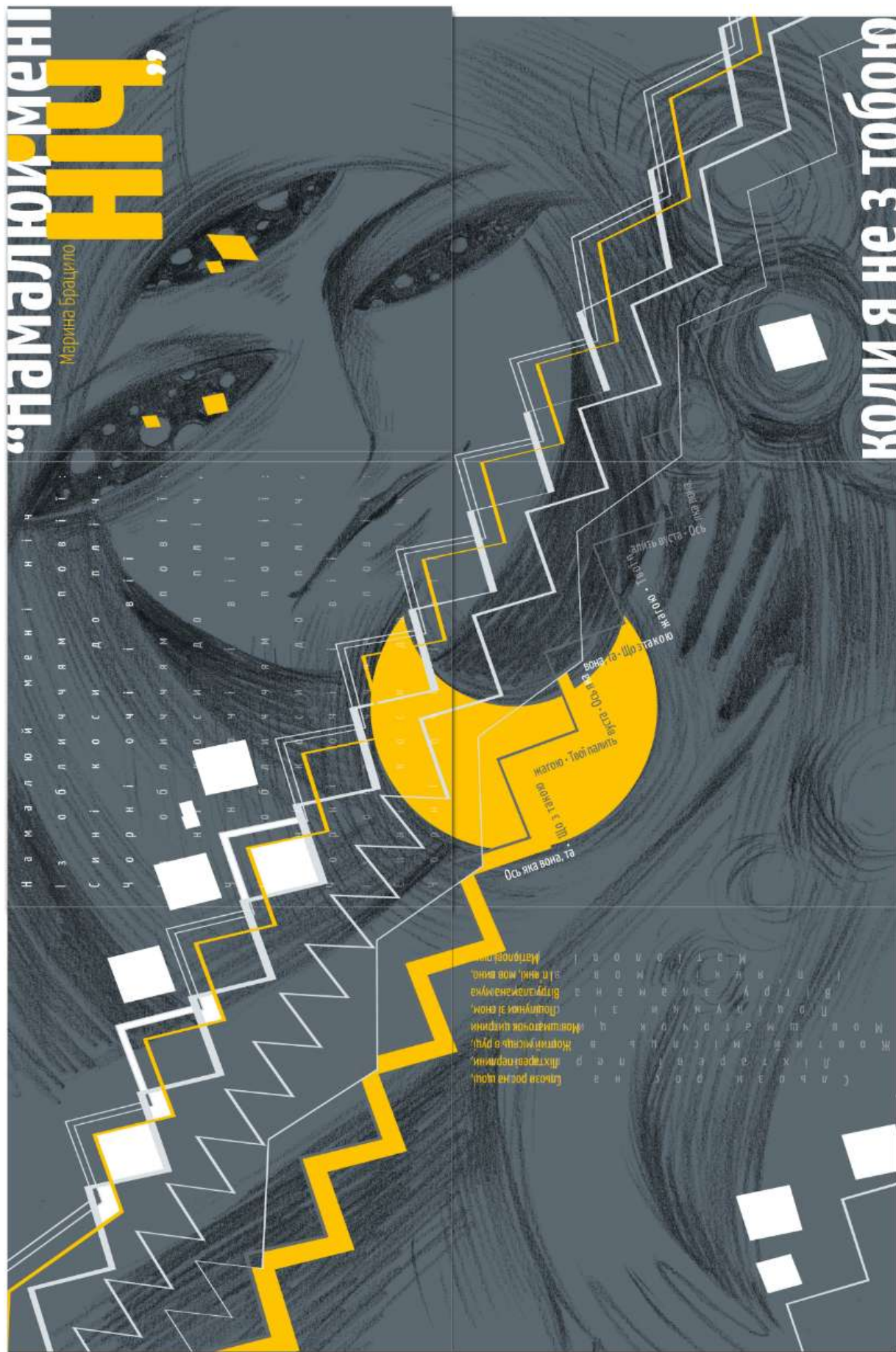

Рис. 3. Сірий артбук, сторона 1

Рис.5. Розгортка сірого артбука

Рис. 6. Розгортка сірого артбука

Рис.7. Розгортка сірого артбука

Рис.8. Розгортка сірого артбука

Рис. 11. Розгортка червоного артбука

Рис. 12. Розгортка червоного артбука

Рис. 13. Розгортка червоного артбука

Рис. 14. Розгортка червоного артбука

Рис. 15. Розгортка червоного артбука

Рис. 16. Розгортка червоного артбука

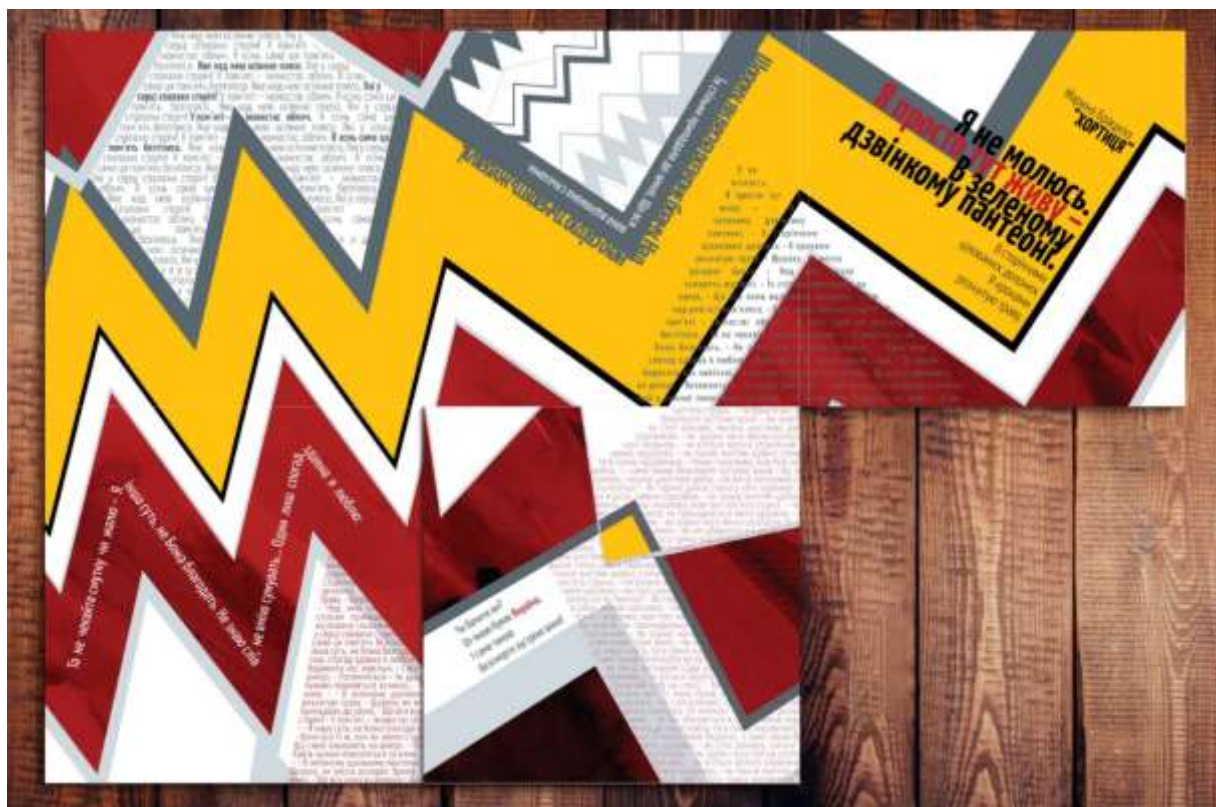

Рис. 17. Розгортка червоного артбука

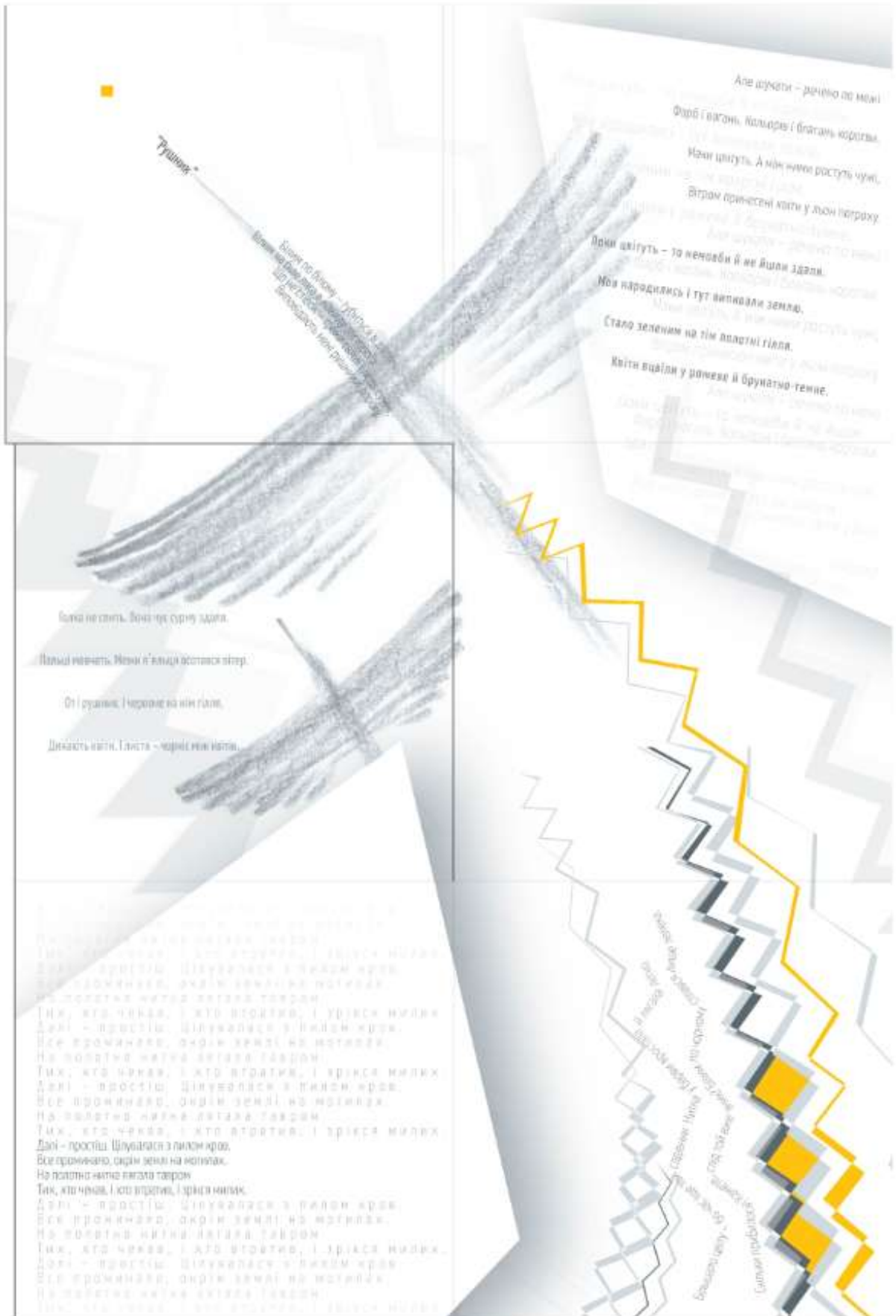

Рис. 18. Білий артбук, сторона 1

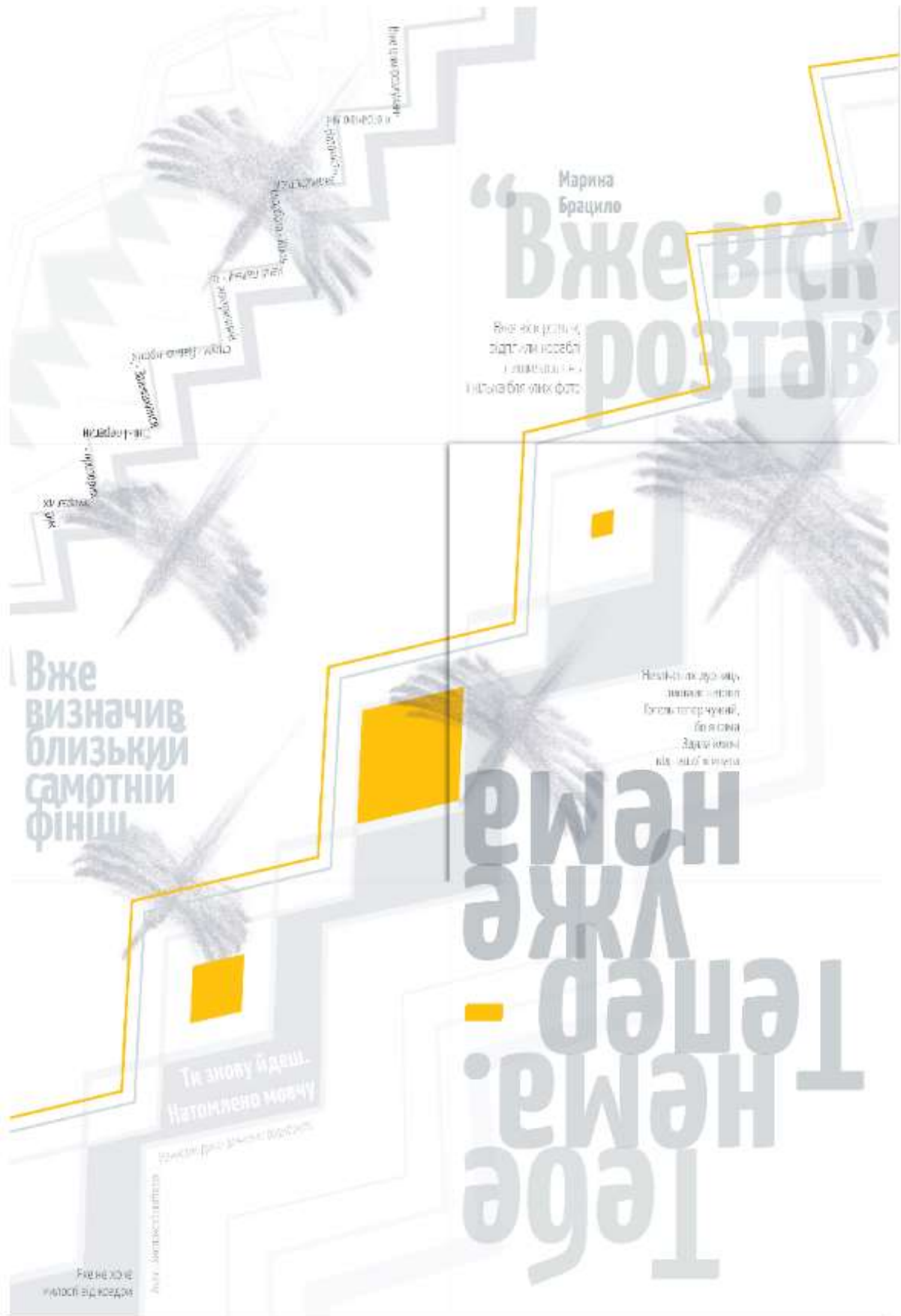

Рис. 19. Білий артбук, сторона 2

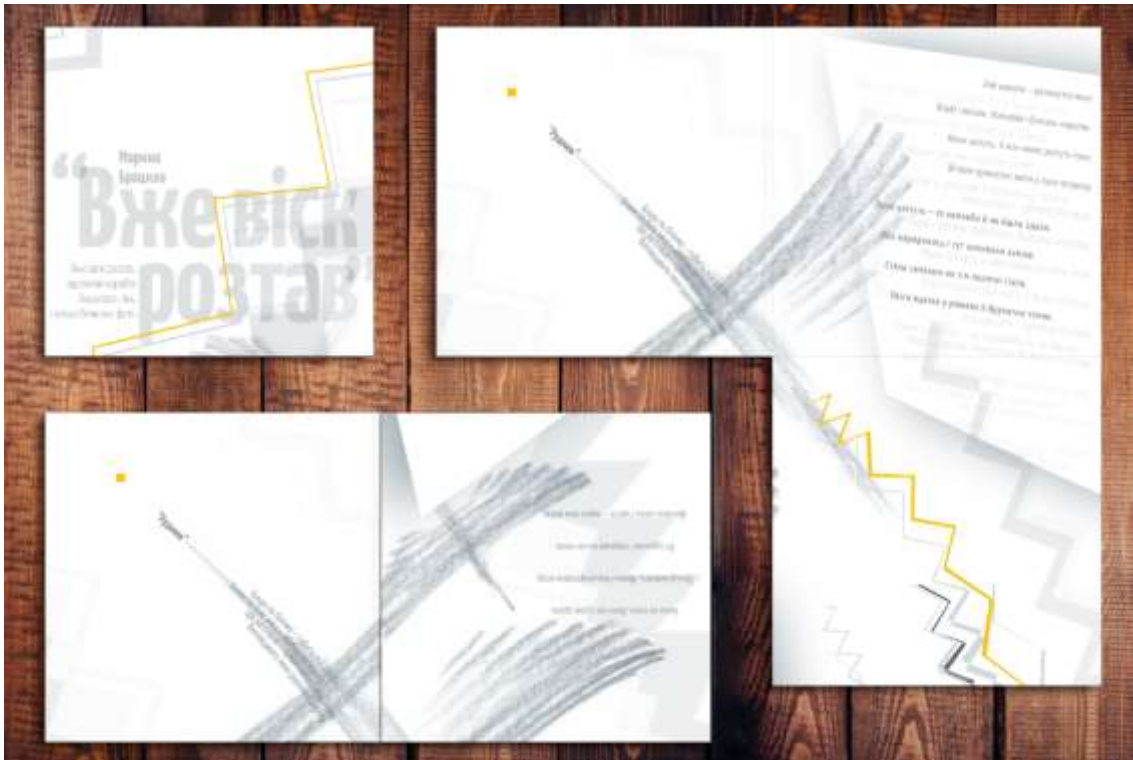

Рис. 20. Розгортка білого артбука

Рис. 21. Розгортка білого артбука

Рис. 22. Розгортка білого артбука

Рис. 23. Розгортка білого артбука

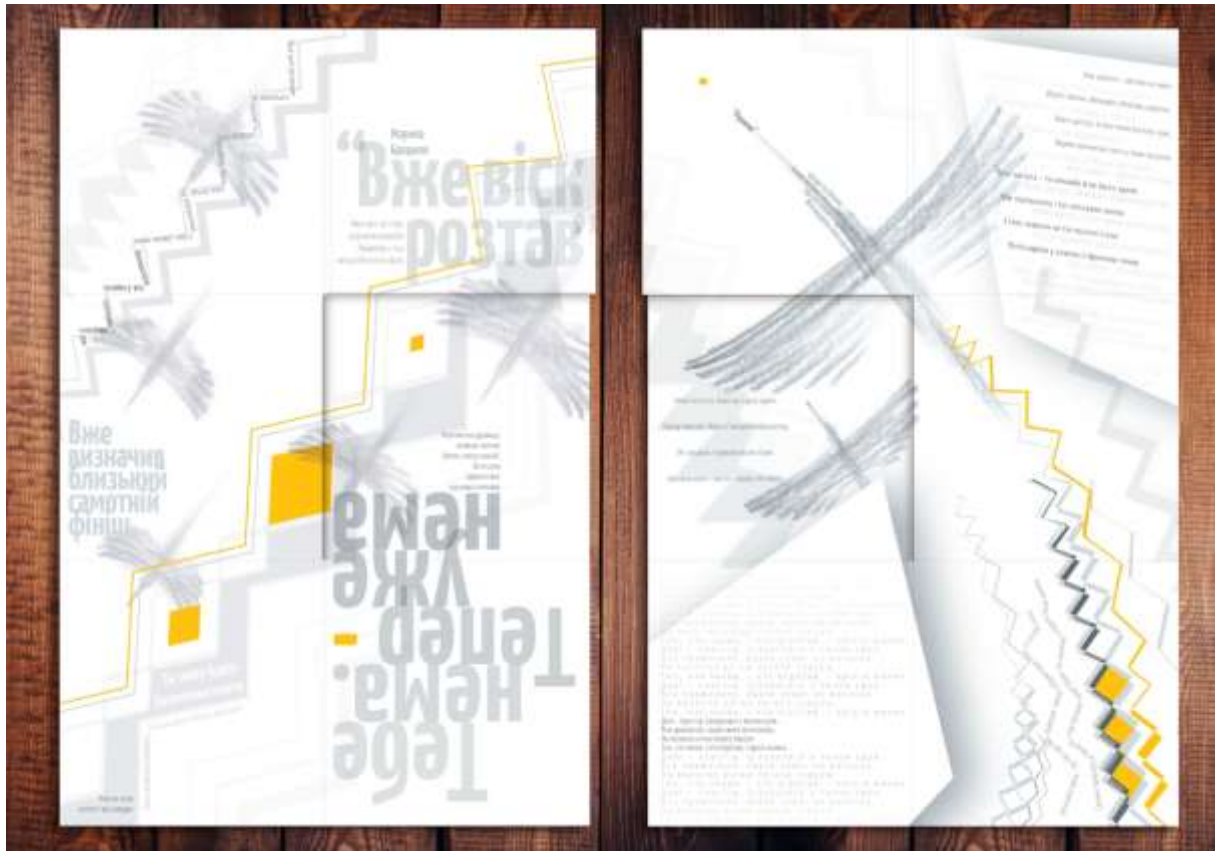

Рис. 24. Розгортка білого артбука

Рис. 26. Жовтий артбук, сторона 2

Рис. 27. Розгортка жовтого артбука

Рис. 28. Розгортка жовтого артбука

Рис. 29. Розгортка жовтого артбука

Рис. 30. Розгортка жовтого артбука

Рис. 31. Блакитний артбук, сторона 1

Рис. 33. Розгортка блакитного артбука

Рис. 34. Розгортка блакитного артбука

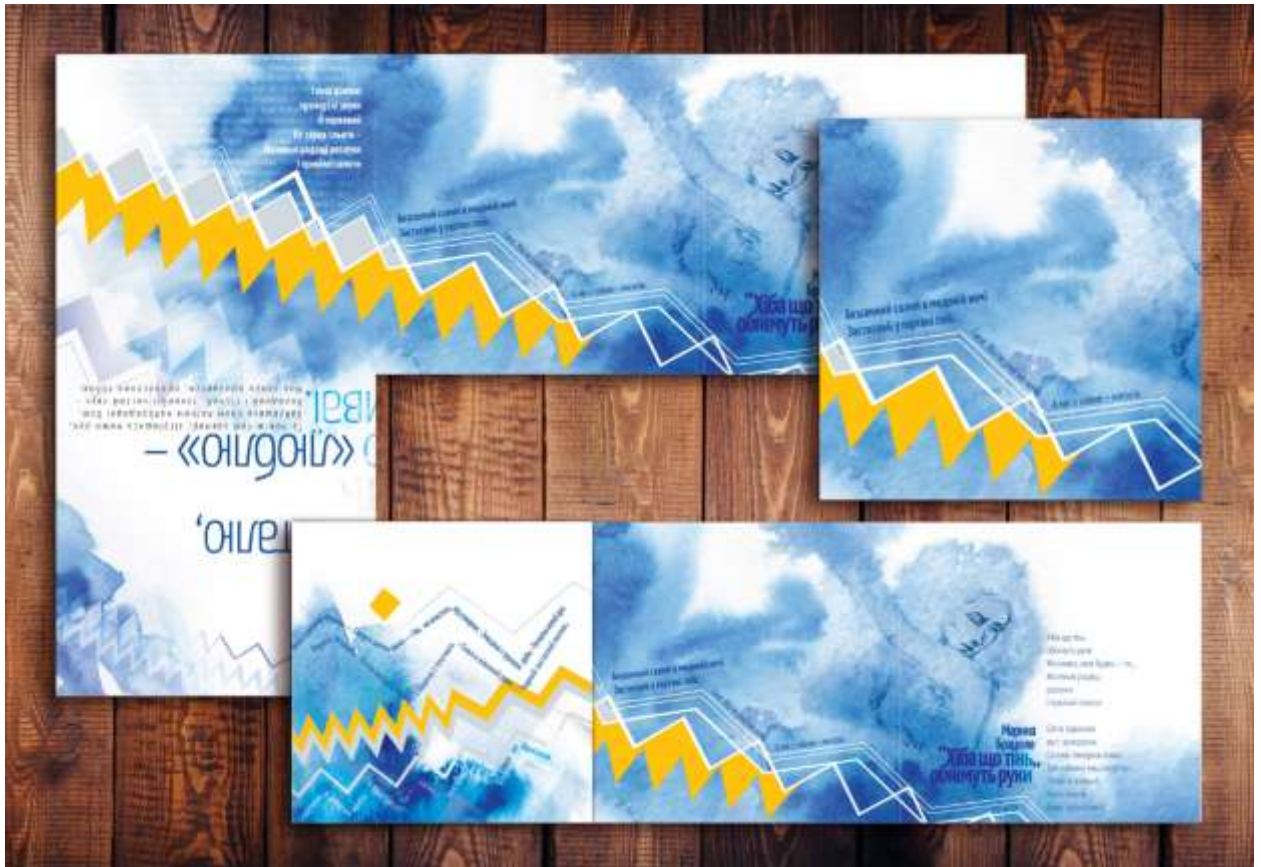

Рис. 35. Розгортка блакитного артбука

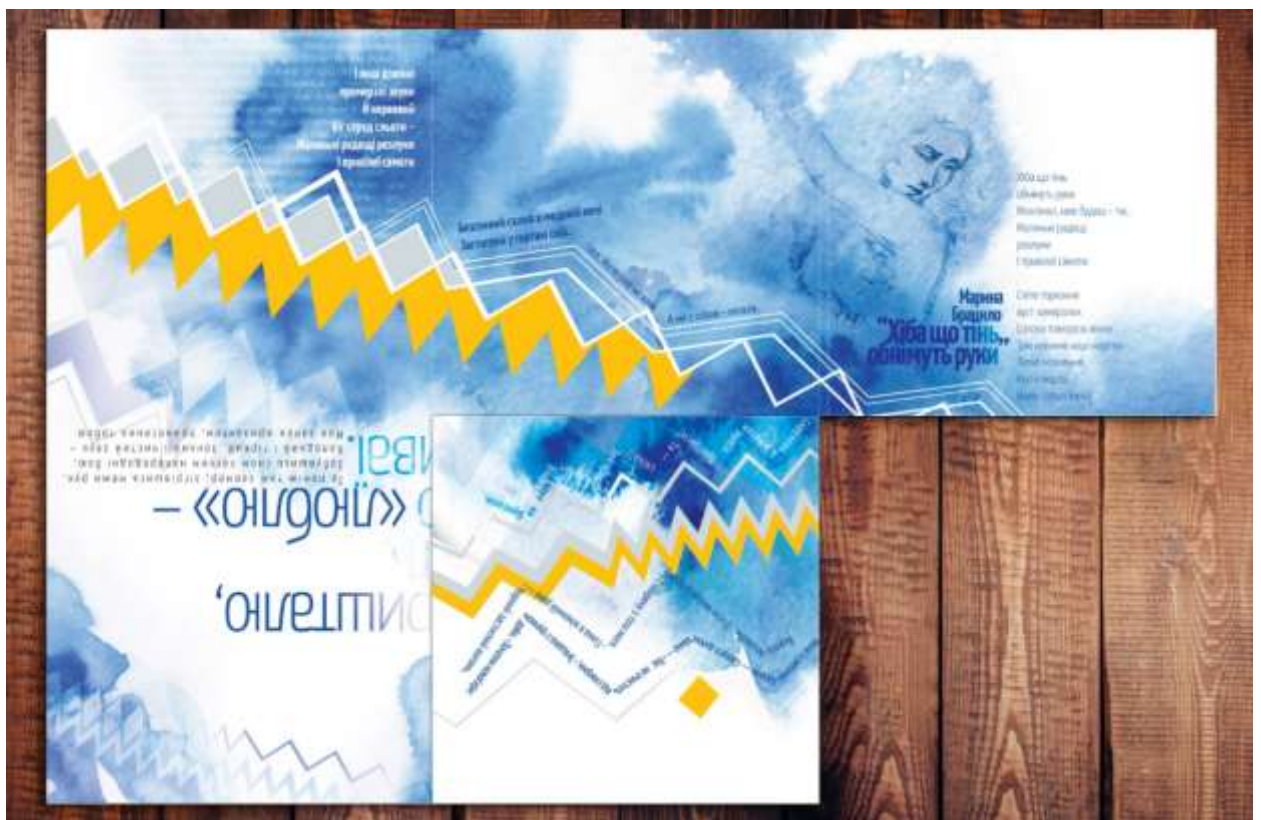

Рис. 36. Розгортка блакитного артбука